

Statskassen 40 Mill. Kr., men til Gengæld ejer Staten 40 Mill. Kr. Landmandsbankaktier; det er altsaa en Versurpost, en Post, som balancerer; den ene paa Udgiftssiden, den anden paa Indtægtsiden, det synes ogsaa at give tilsvarende Indtægt og Udgift. Indtægten af Aktierne og Udgiften til Laanet er nogenlunde svarende til hinanden. Med Hensyn til disse 40 Mill. Kr. kan man naturligvis være Optimist, eller man kan være Pessimist. Overfor Landmandsbanken er der, som bekendt, Pessimister, og der er Optimister. De sidste siger, at naar Landmandsbanken nu faar Lejlighed til at virke under Statsgarantien 4—5 Aar eller maaske flere Aar, vil den nok have Lejlighed til at tjene sine Tab ind igen, og saa vil disse Millioner, som Statskassen hidtil har tabt, være dækket. Pessimister har en anden Opfattelse. Statsborgerne vil alle have Interesse i, at Optimisterne faar Ret; men hvad enten Optimisterne eller Pessimisterne faar Ret paa dette Omraade, er det forretningsmæssigt sikrest og i enhver Henseende regnskabsmæssigt sundest at regne med, at disse 40 Mill. Kr. er i alt Fald delvis tabt, regnskabsmæssigt sundest vil det være at regne med det Tab, man har konstateret gennem Antagelsen af Bankraadets Erklæring, og det er jo en væsentlig Del deraf. Med andre Ord, med dette Tab vil man have forøget Statsgælden enten paa den Maade, at man lader Nationalbanken have det Tilgodehavende i Statskassen, altsaa en fast Gæld, Statskassen har, for hvilken der ikke længere ligger Værdier, eller ogsaa maa man optage et Laan for at tilbagebetale dette Beløb til Nationalbanken.

Allerede virker Forholdet altsaa stærkt ind paa Betragtningen af hele dette Lovforslag, og dernæst kommer, at selve de Begivenheder, som ligger mellem Lovforslagets Fremsættelse og dets Behandling i i Dag, i høj Grad har paavirket hele den finansielle Situation, hvori Finansloven for 1923—24 befinder sig. Hvordan man end ser paa de 40 Mill. Kr.s Eksistens eller Ikke-Eksistens, er det sikkert, at Indtægt af de 40 Mill. Kr. faar man ikke i 1923—24; det er allerede 2 Mill. Kr., som den højtærede Finansminister ikke regnede med, den Gang han iorelagde sin Finansplan, 2 Mill. Kr. højere Forrentning, som han maa regne med. Men dernæst kommer yderligere, at den Paavirkning paa hele vort Næringsliv, navnlig paa Valutaen, som hele denne Katastrofe har medført, ogsaa vil virke stærkt ind paa Balancen paa 1923—24. Der er ingen Tvivl om, at den højtærede

Finansminister ikke har regnet med, at den Rente, han skal betale af de to Dollarslaan, maa sættes saa højt, som den antagelig maa sættes til i Dag. Han har paa Finansloven og Tillægsbevillingsloven opført for disse to Laan 5 Mill. Kr. mindre, end Forrentningen vil koste, hvis Kursen er 5,00 for Dollar; og for hver 5 Points, som Dollarkursen stiger, vil Forrentningen komme til at stige med 190 000 Kr., for 25 Points altsaa ca. 1 Mill. Kr. Kursen er for Øjeblikket omkring 5,25, eller var i alt Fald for et Par Dage siden 5,25—5,26; maaske er den faldet lidt, men med 5,25 betyder det, at det er 6 Mill. Kr., Ministeren har for lidt opført til Forrentning af Dollarslaanene. Noget har Ministeren naturligvis taget i Betragtning dette Forhold vedrørende, da han gjorde hele sin Plan op, men han har ikke kunnet regne med saa høje Kurser som denne og en saa forhøjet Rente, som der her bliver Tale om; hvis denne Kurs holder sig. Der er hele Ministerens Opstilling til Finansudvalget og Rigsdagen gjort usikker ved de mellemliggende Begivenheder.

Forskellige Talere er kommet ind paa Regeringens hele Balancepolitik, og dette gør det naturligt, at ogsaa jeg fremsætter nogle ganske faa Bemærkninger derom, skønt vi snart vil komme til at beskæftige os mere dermed. Der har været talt om de Muligheder, der er dels for Udgiftsbegrænsninger og dels for Indtægtsforøgelser. Med Hensyn til Udgiftsbegrænsningerne skal jeg kun dvæle ved en enkelt, fordi det vil være unaturligt ikke at gøre en Bemærkning, da de andre Ordførere har talt derom, den Udgiftsbegrænsning, der tænkes foreslaaet af Ministeren med Hensyn til Konjunkturtillæggets Beskæring. Den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti sagde, at den højtærede Statsminister maatte vide, at han ikke havde de Konservative bag sig, da han gik til sin Forhandling med Tjenestemændene paa det Grundlag, paa hvilket han gjorde det. Deri har det ærede Medlem Ret. Den højtærede Statsminister er gaaet til den Forhandling vel vidende om, at han ikke havde et Flertal bag sig for denne Forhandling, han havde ikke de Konservative, han havde ikke Socialdemokraterne og ikke det radikale Venstre; vi sagde til den højtærede Minister, at vi maatte paa det bestemteste fraraade ham at stille et Ultimatum til Tjenestemændene. Formelt kan det naturligvis siges, at han ikke har stillet noget Ultimatum, for saa vidt han har indladt sig i Forhandling om visse ganske smaa Ændringer; men ikke desto mindre har hele hans Forslag haft